

Rīgā

Dokumenta datums ir tā  
elektroniskās parakstīšanas datums

Nr.1.7.-77

Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam  
Potenciālajai koalīcijas partiju apvienībai:  
"Jaunā vienotība"  
Saeimas frakcijai  
"Jaunā Vienotība"

#### *Priekšlikumi Valdības deklarācijai*

Biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"\* pauž atbalstu publiski paustajām valdības prioritātēm<sup>1</sup> – drošību un aizsardzību, veselības aprūpe un izglītība -, vienlaikus vērš uzmanību, ka esošajā ģeopolitiskajā situācijā būtiski pieaug valsts iekšējās un ārējās drošības nozīme, kur būtisku lomu nacionālās drošības sistēmā ieņem pilsoniskā sabiedrība un mediji kā demokrātijas sargi.

Kā noteikts Nacionālajā drošības koncepcijā, viena no **Latvijas prioritātēm apdraudējuma novēršanai ir nepieciešamība īstenot pasākumus un radīt atbilstošus apstākļus, kas veicinātu sabiedrības iesaistīšanos un līdzdalību sabiedriski politiskajos procesos valstī.** Līdzīgi Nacionālā drošības koncepcijā minēts, ka **nacionālās drošības jautājums ir spēcīga pilsoniskā sabiedrība, kurai ir vienota izpratne jautājumos par tās vērtīborientāciju.** "Iedzīvotājiem ir jāizrāda iniciatīva un vairāk jāiesaistās sabiedriski politiskajos procesos valstī, veidojot un vadot nevalstiskās organizācijas, piedaloties politisko partiju darbībā, līdz pat tam, ka iedzīvotāji ir gatavi aizstāvēt valsti no ārēja apdraudējuma." Tādēļ īpaši svarīgi būtu veicināt sabiedrības uzticēšanos publiskajai varai, pilsonisko aktivitāti, kā arī sabiedrības līdzdalību valsts un pašvaldību lēmumu pieņemšanā.

Papildus Latvijas Visaptverošās valsts aizsardzības sistēmā noteikts, ka nepieciešams veicināt institūciju sadarbību, sabiedrības izpratni par iespējām aizsargāt sevi, ģimeni un valsti, **īstenot sabiedrības pašorganizēšanās instrumentus krīzes gadījumos un sabiedrības izglītošanu un sagatavošanu iespējamām krīzēm.** Tādēļ svarīgi Latvijā veidot stabilu, demokrātiskās vērtībās balstītu un organizēties spējīgu pilsonisko sabiedrību.

Tāpat Nacionālās drošības koncepcijā noteikts, ka valstī nepieciešams **īstenot mērķtiecīgu pilsoniskās sabiedrības attīstības politiku, atvēlot pastāvīgu valsts budžeta finansējumu pilsoniskās sabiedrības kapacitātes stiprināšanai.**

<sup>1</sup> Ministru prezidenta K.Kariņa paustais preses konferencē, 2023.gada 11. augustā

Ņemot vērā augstāk minēto, Latvijas Pilsoniskā alianse aicina, definējot valdības prioritātes un to ieviešanas plānus, **piešķirt augstu politisko prioritāti demokrātijas, pilsoniskās sabiedrības un sabiedrības noturības spēcināšanas jautājumiem.**

Ņemot vērā augstāk minēto, aicinām Valdības deklarācijā iekļaut politisko apņemšanos Latvijā veidot stabilu, demokrātiskās vērtībās balstītu un organizētiski spējīgu pilsonisko sabiedrību, kā arī īstenot atbalsta aktivitātes pilsoniskās sabiedrības organizācijām, risinot būtiskākos nevalstiskā sektora problēmjautājumus, lai stiprinātu demokrātiju un sabiedrības noturību Latvijā. Izvērsti priekšlikumu izklāsts, kurus aicinām iekļaut Valdības deklarācijā, **vēstules pielikumā.**

Latvijas Pilsoniskā alianse pauž vēlmi tikties ar valdību veidojošajām politiskajām partijām un to apvienībām, lai skaidrotu augstāk minēto aicinājumu un to, kā tas veicinās demokrātijas noturīgumu un drošību Latvijā.

\*Latvijas Pilsoniskā alianse ir neatkarīga bezpeļņas nevalstiskā organizācija, kuras mērķis ir stiprināt pilsonisko sabiedrību Latvijā, atbalstot Latvijas nevalstisko organizāciju kopējās intereses un veidojot labvēlīgu vidi biedrību un nodibinājumu darbībai. Latvijas Pilsoniskā alianse apvieno vairāk nekā 140 biedrus, kas kopumā aptver aptuveni 70 000 privātpersonas.

Ar cieņu  
Kristīne Zonberga  
Latvijas Pilsoniskās alianses direktore

Zonberga 24245580  
Kristine@nvo.lv

### Priekšlikumi Valdības deklarācijai

- (1) Atzīt un praksē ieviest sociālajam dialogam **līdzvērtīgu statusu pilsoniskajam dialogam**, nostiprinot to Ministru kabineta Kārtības rullī, kā arī stiprinot institucionalizēto sabiedrības līdzdalības mehānisma jeb NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes darbību (ieviest praksē jau 2018. gadā apstiprināto Memoranda padomes reformu).

Piedāvātā punkta redakcija:

“Ieviesīsim un nostiprināsim pilsonisko dialogu, lai radītu atbilstošus apstākļus kvalitatīvam lēmumu pieņemšanas procesam, lēmumos nodrošinot viedokļu un interešu pārstāvības daudzveidību un balansu.”

- (2) Īstenojot pārnozaru politiku reformu vadībā un koordinācijā, nodrošināt arī **pilsoniskuma valstspolitikas pārvaldību un noteikt galveno valsts pārvaldes institūciju pārstāvi sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību un tās darbības un attīstības nodrošināšanai (politiskā un ierēdniecības līmenī).**

Piedāvātā punkta redakcija:

“Stiprināsim pilsonisko sabiedrību, nosakot atbildīgo institūciju (politiskā un ierēdniecības līmenī) par tās attīstību un demokrātijas stiprināšanu.”

- (3) Esošajā ģeopolitiskajā situācijā, ņemot vērā pēdējo gadu krīžu mācības, būtiski pieaug valsts iekšējās un ārējās drošības nozīme un nepieciešamība stiprināt sabiedrības spēju pārvarēt krīzes, kā arī publiskā un privātā sektora sadarbību krīžu pārvarēšanai.

Piedāvātā punkta redakcija:

“Attīstīsim un atbalstīsim sabiedrības pašorganizēšanās un noturības spējas mehānismus ar mērķi **veicināt aktīvu sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, veicinot rīcībpolitiku sabiedrisko uzraudzību un sabiedrības noturības spēju.**”

“**Izveidosim un ieviesīsim krīzes vadības sistēmu**, kas paredz arī regulāras apmācības publiskās pārvaldes un privātā biznesa organizācijām, kā arī pilsoniskajai sabiedrībai rīkoties un sadarboties krīzes gadījumos.”

- (4) Valstī nepieciešams īstenot mērķtiecīgu pilsoniskās sabiedrības attīstības politiku, atvēlot pastāvīgu valsts budžeta finansējumu pilsoniskās sabiedrības kapacitātes stiprināšanai, tāpēc nepieciešams būtiski **palielināt finansiālu atbalstu pilsoniskās sabiedrības attīstībai**, tajā skaitā programmai NVO fonds palielināt finansējumu vismaz 5 milj., eiro apmērā, ieviest mērķprogrammas brīvprātīgā darba attīstībai, noturības spējas stiprināšanu uc.; atbalstīt Ministru kabineta un NVO sadarbības īstenošanas memoranda padomes jaunā darbības modeļa (pilsoniskā dialoga platformas) ieviešanu; nodrošināt nepārtrauktu finansējuma pieejamību Līdzfinansējuma programmai; nodrošināt EEZ/NOR finansējuma pieaugumu jaunajā plānošanas periodā.

Piedāvātā punkta redakcija:

“Īstenosim mērķtiecīgu pilsoniskās sabiedrības attīstības politiku, atvēlot pastāvīgu valsts budžeta finansējumu pilsoniskās sabiedrības kapacitātes stiprināšanai”.